

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/269/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513206564
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8513206564.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Grösslingova č. 4, Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie č. 13, Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaniach žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 6C/231/2013-44 zo dňa 12.6.2014 a uznesení Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 6C/231/2013-56 zo dňa 28.8.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Z r u š u j e uznesenie súdu prvého stupňa č.k. 6C/231/2013-56 zo dňa 28. augusta 2014 vo výroku o uložení poplatkovej povinnosti navrhovateľovi za podané odvolanie vo výške 20 Eur a v rozsahu zrušenia vracia vec na ďalšie konanie a rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalobu zamietol. Náhradu trov konania žalovanej nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že Okresný súd Stará Ľubovňa č.k. 6C/349/2012-37 zo dňa 29.10.2013 vylúčil z konania sp. zn. 6C/349/2012 veci spojené uznesením Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 10C/475/2012-7 zo dňa 9.10.2012 a pôvodne vedené pod sp. zn. 10C/475/2012, 10C/477/2012, 10C/482/2012, 10C/483/2012, 10C/485/2012, 10C/486/2012, 10C/487/2012, 10C/488/2012, 10C/489/2012, 10C/491/2012, 10C/493/2012, 10C/494/2012, 10C/496/2012 na samostatné konanie. Následne zistil, že exekučné konanie vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 7Er/42/2004 sa začalo dňa 26.1.2004, kedy žalobca ako oprávnený doručil súdnemu exekútorovi JUDr. Lucii Žužovej, Exekútorový úrad Michalovce návrh na vykonanie exekúcie. V rámci prebiehajúcej exekúcie žalobca ako oprávnený doručil tamajšiemu súdu dňa 2.7.2009 návrh na zmenu súdneho exekútora. Okresný súd Vranov nad Topľou výzvou zo dňa 9.7.2009 vyzval súdneho exekútora, aby obratom predložil exekučný spis sp. zn. EX 265/04 a vyčíslil trovy exekúcie. Súdny exekútor dňa 8.9.2009 predložil exekučný spis spolu s vyúčtovaním trov exekúcie. Následne Okresný súd Vranov nad Topľou uznesením č.k. 7Er 42/2004-17 zo dňa 8.1.2010 vyhovel návrhu oprávneného - žalobcu v tomto konaní - na zmenu súdneho exekútora. Okresný súd Vranov nad Topľou teda rozhodol o návrhu žalobcu ako oprávneného v exekučnom konaní na 190. deň odo dňa doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora.

Po citácii ustanovení čl. 46 ods. 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, ods. 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, ods. 2 § 17 ods. 1-3, § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za

škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, § 238 ods. 2, § 44 ods. 6 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) účinného do 31.8.2005 uviedol, že žalobca sa v predmetnom konaní domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Vranov nad Topľou v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 7Er/42/2004.

Prvostupňový súd mal v konaní preukázané, že žalobca nepodal v predmetnom exekučnom konaní sťažnosť na prieťahy v konaní. Otázkou, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, je kompetentný preskúmať len Ústavný súd SR, ktorý ju preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu. Súadne a tým i exekučné konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predseda súdu na podklade sťažnosti na prieťahy. I keď súd v predmetnom konaní vzhľadom na tvrdený okamih spôsobenia škody postupuje podľa znenia zákona č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012 zastáva názor, že v zmysle § 9 ods. 1 tohto zákona, je dôležité pri skúmaní existencie nesprávneho úradného postupu a porušenia povinnosti urobiť určitý úkon v ustanovenej lehote, pri skúmaní nečinnosti orgánu verejnej moci a skúmaní zbytočných prieťahov v konaní alebo iného zásahu vychádzať z vyššie uvedených záverov, pretože i samotná súdna prax v tejto oblasti vyvolala potrebu uviesť výslovne do právnej úpravy možnosť vychádzať v takýchto konaniach o náhradu škody len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy v konaní, prípadne žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy a pod. (viď znenie § 9 citovaného zákona účinného od 1.1.2013). Uvedené je dôležité nielen z pohľadu kompetencie príslušného orgánu posudzovať prieťahy v konaní, resp. porušenia ústavného práva, ale i z pohľadu splnenia si všeobecnej preventívnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka, keďže si žalobca nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na majetku. I keď predmetom konania o nárokoch žalobcu je skúmanie nesprávneho úradného postupu súdu a s tým vzniknutej majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy, prvostupňový súd považoval za správne poukazovať i na rozhodnutia Ústavného súdu SR, pretože v konaniach pred ústavným súdom, kde sa posudzuje porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, sa v podstate skúmajú a vyhodnocujú tie isté okolnosti, a to je zákonná lehota na rozhodnutie, ostatné okolnosti prípadu, úkony súdu, úkony účastníka konania, zložitosť veci a podobne. V tejto súvislosti dodal, že i keď súd v exekučnom konaní urobí úkon po zákonom stanovenej lehote, nemožno bez zohľadnenia ďalších okolností veci konštatovať, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že v tomto exekučnom konaní bola dĺžka konania ovplyvnená aj správaním súdneho exekútora, ktorý na výzvu súdu nereagoval načas.

Čo sa týka druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existencie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, dospel prvostupňový súd k záveru, že žalobca ich v konaní nepreukázal, teda neunesol dôkazné bremeno. Mal za to, že v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora, k žiadnej škode pre prípadnú nečinnosť súdu ani nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Pokiaľ sa žalobca domáhal náhrady majetkovej škody predstavujúcej náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky aj v prípade, že by existovala možnosť vzniku škody, je možné uhradiť iba skutočnú škodu a ušlý zisk, ktorých vznik je žalobca povinný preukázať. Žalobca v konaní nepredložil a ani neoznačil žiaden dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody a škodu vyčíslil paušálne za pracovné výkony zamestnancov, udržiavanie a správu informačného systému, administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a za administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde. Z exekučného spisu žiadne urgencie zo strany žalobcu zistené neboli a ten ich žiadnym spôsobom nepreukázal. Paušálne vyčíslené administratívne výdavky nie sú skutočnou škodou a jedná sa iba o jednostranné tvrdenia žalobcu, ktoré nemajú oporu v predložených, či označených dôkazoch. Akákoľvek výška nákladov na správu informačného systému a udržiavanie systému by vznikla žalobcovi bez ohľadu na tvrdené prieťahy, keďže žalobca ako spoločnosť, ktorá sa zaoberá spotrebiteľskými úvermi, k svojej činnosti nepochybne potrebuje a využíva informačný systém, ktorý poskytuje prehľad poskytnutých úverov. Požadovať paušálne sumy za veľmi všeobecne uvedené činnosti je podľa prvostupňového súdu nesprávne a účelové. Žalobca v konaní nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o ich vynaložení.

Žalobca sa tiež domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej dobe nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a ak nie je možné túto ujmu uspokojiť inak. Z uvedeného vyplýva, že nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nedodržania zákonnej lehoty, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu, následkov na žalobcu v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je totiž súdnym konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena účastníkom konania. Všeobecne platí, že predpokladom na uplatnenie nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Žalobca uviedol, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať, teda v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, žeby došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolvenčii povinného, ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu, bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu.

Žalobca svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal, teda nepreukázal, aby nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila jeho ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní jeho ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať, teda aby v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu jeho legitímnych očakávaní, žeby došlo k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, k insolvenčii povinného. Náhradu nemajetkovej ujmy však nemožno priznať iba na základe abstraktných tvrdení účastníka, ktoré nie sú preukázané a konkretizované, napríklad minimálne špecifikovaním, aké podnikateľské postupy a aktivity boli postupom súdu ovplyvnené. Ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu. Nemajetková ujma nezávisí automaticky len od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od okolností jednotlivého prípadu. K rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora potreboval súd súčinnosť pôvodného exekútora, ktorého vyzval na vyčíslenie trov konania a zaslanie exekučného spisu. Prvostupňový súd má za to, že rozhodnutie súdu na 190. deň od doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora nemohlo spôsobiť neistotu alebo vznik akejkoľvek škody, či nemajetkovej ujmy. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobca v konaní nepreukázal vznik skutočnej škody, ani nemajetkovej ujmy, je nepravdepodobné, že by za dobu omeškania s rozhodnutím o návrhu na zmenu exekútora došlo k tak závažnej ujme, ako popisoval žalobca a v dôsledku toho vznikol žalobcovi Súd mal v konaní preukázané, že žalobca nepodal v predmetnom exekučnom konaní sťažnosť na prietahy v konaní. Otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, je kompetentný preskúmať len Ústavný súd SR, ktorý ju preskúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä z pohľadu troch základných kritérií: zložitost' veci, správanie účastníka a postup súdu. Súdne a tým i exekučné konanie nie je kompetentný preskúmať súd v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z., ale len Ústavný súd SR na podklade ústavnej sťažnosti, resp. predsedu súdu na podklade sťažnosti na prietahy. I keď súd v predmetnom konaní vzhľadom na tvrdený okamih spôsobenia škody postupuje podľa znenia zákona č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012 zastáva názor, že v zmysle § 9 ods. 1 tohto zákona, je dôležité pri skúmaní existencie nesprávneho úradného postupu a porušenia povinnosti urobiť určitý úkon v ustanovenej lehote, pri skúmaní nečinnosti orgánu verejnej moci a skúmaní zbytočných prietahov v konaní alebo iného zásahu vychádzať z vyššie uvedených záverov, pretože i samotná súdna prax v tejto oblasti vyvolala potrebu uviesť výslovne do právnej úpravy možnosť vychádzať v takýchto konaniach o náhradu škody len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy v konaní, prípadne žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy a pod. (viď znenie § 9 citovaného zákona účinného od 1.1.2013). Uvedené je dôležité nielen z pohľadu kompetencie príslušného orgánu posudzovať prietahy v konaní, resp. porušenia ústavného práva, ale i z pohľadu splnenia si všeobecnej preventívnej povinnosti podľa § 415 Občianskeho zákonníka, keďže si žalobca nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na majetku. I keď predmetom konania o nárokoch žalobcu je skúmanie nesprávneho úradného postupu súdu a s tým vzniknutej majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy, súd považuje za správne poukazovať i na rozhodnutia Ústavného súdu SR, pretože v konaniach pred ústavným súdom, kde sa posudzuje

porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, sa v podstate skúmajú a vyhodnocujú tie isté okolnosti, a to je zákonná lehota na rozhodnutie, ostatné okolnosti prípadu, úkony súdu, úkony účastníka konania, zložitost' veci a podobne. V tejto súvislosti súd udáva, že i keď teda súd v exekučnom konaní urobí úkon po zákonom stanovenej lehote, nemožno bez zohľadnenia ďalších okolností veci konštatovať, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu. Je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že v tomto exekučnom konaní bola dĺžka konania ovplyvnená aj správaním súdneho exekútora, ktorý na výzvu súdu nereagoval načas.

Čo sa týka druhého predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, a to existencie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, prvostupňový súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej a dospel k záveru, že žalobca ich v konaní nepreukázal, teda neunesol dôkazné bremeno.

Prvostupňový súd mal za to, že v priebehu exekúcie v čase, keď je podaný návrh na zmenu exekútora, k žiadnej škode pre prípadnú nečinnosť súdu ani nemôže dôjsť, keďže pôvodný exekútor má podľa zákona povinnosť vykonávať úkony exekučného konania. Pokiaľ sa žalobca domáhal náhrady majetkovej škody predstavujúcej náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky, mal súd za to, že aj v prípade, že by existovala možnosť vzniku škody, je možné uhradiť iba skutočnú škodu a ušlý zisk, ktorých vznik je žalobca povinný preukázať. Žalobca v konaní nepredložil a ani neoznačil žiaden dôkaz preukazujúci vznik majetkovej škody a škodu vyčíslil paušálne za pracovné výkony zamestnancov, udržiavanie a správu informačného systému, administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom a za administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhotovením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde. Z exekučného spisu súd žiadne urgencie zo strany žalobcu nezistil a ten ich žiadnym spôsobom nepreukázal. Paušálne vyčíslené administratívne výdavky nie sú skutočnou škodou a jedná sa iba o jednostranné tvrdenia žalobcu, ktoré nemajú oporu v predložených, či označených dôkazoch. Súd sa tiež stotožňuje s názorom žalovanej, že akákoľvek výška nákladov na správu informačného systému a udržiavanie systému by vznikla žalobcovi bez ohľadu na tvrdené prieťahy, keďže žalobca ako spoločnosť, ktorá sa zaoberá spotrebiteľskými úvermi, k svojej činnosti nepochybne potrebuje a využíva informačný systém, ktorý poskytuje prehľad poskytnutých úverov. Požadovať paušálne sumy za veľmi všeobecne uvedené činnosti je podľa súdu nesprávne a účelové. Žalobca v konaní nepreukázal vynaloženie uplatnených nákladov na správu a vymáhanie pohľadávky. Podľa názoru súdu nestačí samotné tvrdenie žalobcu o tom, že mu vznikli náklady, ktoré vyčíslil bez predloženia dôkazu o ich vynaložení.

Žalobca sa tiež domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, pretože mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej dobe nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a ak nie je možné túto ujmu uspokojiť inak. Z uvedeného vyplýva, že nedodržanie zákonnej lehoty automaticky nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Aj tu platí povinnosť preukázania nemajetkovej ujmy, pretože okolnosť nedodržania zákonnej lehoty, bez osvedčenia skutočností preukazujúcich dopad nesprávneho úradného postupu, jeho vplyvu, následkov na žalobcu v rôznych oblastiach pôsobenia, nemá za následok automatický vznik nároku na nemajetkovú ujmu. Konanie o náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je totiž súdnym konaním, v ktorom platí zásada kontradiktórnosti a unesenia dôkazného bremena účastníkom konania. Všeobecne platí, že predpokladom na uplatnenie nemajetkovej ujmy v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. je preukázanie následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Žalobca uviedol, že nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať, teda v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu legitímnych očakávaní, žeby došlo k zániku povinného, zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, insolvenčím povinného, ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu, bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu.

Žalobca svoje tvrdenia žiadnym spôsobom nekonkretizoval a ničím nepreukázal, teda nepreukázal, aby nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila jeho ďalšie podnikateľské postupy a spôsobila neistotu v plánovaní jeho ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať, teda aby v dôsledku nesprávneho úradného postupu súdu došlo k ohrozeniu jeho legitímnych očakávaní, žeby došlo k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, k insolvenčii povinného. Náhradu nemajetkovej ujmy však nemožno priznať iba na základe abstraktných tvrdení účastníka, ktoré nie sú preukázané a konkretizované, napríklad minimálne špecifikovaním, aké podnikateľské postupy a aktivity boli postupom súdu ovplyvnené. Ide iba o hypotetické uvažovanie žalobcu bez preukázania konkrétneho zásahu do sféry žalobcu. Nemajetková ujma nezávisí automaticky len od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od okolností jednotlivého prípadu. K rozhodnutiu o zmene súdneho exekútora potreboval súd súčinnosť pôvodného exekútora, ktorého vyzval na vyčíslenie trov konania a zaslanie exekučného spisu. Súd má za to, že rozhodnutie súdu na 190. deň od doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora nemohlo spôsobiť neistotu alebo vznik akejkolvek škody, či nemajetkovej ujmy. Odhliadnuc od skutočnosti, že žalobca v konaní nepreukázal vznik skutočnej škody, ani nemajetkovej ujmy, je nepravdepodobné, že by za dobu omeškania s rozhodnutím o návrhu na zmenu exekútora došlo k tak závažnej ujme, ako popisoval žalobca a v dôsledku toho vznikol žalobcovi nárok na majetkovú škodu a na nemajetkovú ujmu.

Prvostupňový súd má tiež za to, že žalobca nepreukázal ani splnenie tretieho predpokladu zodpovednosti štátu za škodu, keď nepreukázal existenciu priamej príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a uplatňovanou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmu. Žalobca teda v konaní nepreukázal ani vznik majetkovej škody, ani vznik nemajetkovej ujmy na jeho strane, ani tú skutočnosť, že by zo strany exekučného súdu v exekučnom konaní išlo o nesprávny úradný postup spočívajúci v ním uvádzaných zbytočných prietahoch a napokon nepreukázal ani príčinnú súvislosť medzi prípadným nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a prípadnou žalobcovi vzniknutou či už majetkovou škodou alebo nemajetkovou ujmu, teda nepreukázal v tomto konaní ani jednu z podmienok zakladajúcich v dotknutých prípadoch zodpovednosť žalovanej za škodu a nemajetkovú ujmu spôsobenú pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z.z., preto súd jeho návrh zamietol.

O trovách konania prvostupňový súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že žalovaná si náhradu trov konania uplatnila, ale nevyčísliła ich výšku a z obsahu spisu nevyplýva, aby jej nejaké trovy vznikli, preto jej súd náhradu trov konania nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Namietal, že prvostupňový súd rozhodol v merite veci na základe a s použitím inšpirácie novou právnou úpravou obsiahnutou v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. V právnom štáte a osobitne v spravodlivom súdnom konaní nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednosti právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Ak súd založil svoje rozhodnutie na takejto neprípustnej interpretácii, dopustil sa nesústredeného postupu, ktorý má dôsledok v nesprávnosti súdneho rozhodnutia. Súd bol pri svojom rozhodovaní jednoznačne viazaný ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2012 Z.z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení zákona č. 412/2012 Z.z., pretože svojim rozhodnutím aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné.

Súd nevysvetlil názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Právna neistota existuje vždy do času, kým nedôjde ku konečnému rozhodnutiu. V danom prípade zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty. Exekučný súd však ignoroval túto legitímnu sféru, na čo zo zákona nemal oprávnenie a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný.

Súdu neprislúcha polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Súdu má aplikovať platné právo a akékoľvek úvahy de lege ferenda sú neprípustným súdnym aktivizmom, na ktorom nemožno založiť meritorne rozhodnutie. Európsky súd pre ľudské práva opakovane uviedol, že zodpovednosť štátu za prietahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania

ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej agendy a podobne. Nemožno pochopiť, ako môže mať na výsledok konania dopad skutočnosť, že súd vyjadril svoje presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Poznamenal, že predložil ako dôkaz o vzniku škody spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o., a to znalecký posudok č. 1/2014, ktorý vypracoval Znalecký ústav Ekonomickej univerzity v Bratislave. Uvedeným znaleckým posudkom bolo jednoznačne preukázané, že nesprávny úradný postup mal na žalobcu negatívny dopad a objektívne spôsobil zníženie jeho majetku, a to v posudku určenej výške. Namietal, že súd prvého stupňa nevykonal dostatočné oboznámenie sa s predloženým znaleckým posudkom. Mal za to, že v konaní boli preukázané všetky zákonné podmienky pre vznik nároku na náhradu škody.

K návrhu na prerušenie konania uviedol, že súd bol povinný pred rozhodnutím vo veci samej o tomto návrhu osobitne rozhodnúť, ak bol návrh súdu doručený v čase predchádzajúcom nariadenému súdному pojednávaniu. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/174/2014.

Žiadal, aby odvolací súd rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 214 ods. 1, 2 O.s.p., vo veci bolo nariadené verejné vyhlásenie rozhodnutia, kedy čas a miesto verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo na úradnej tabuli súdu oznámené na deň 11..12.2014. Zistil, že prvostupňový súd pri rozhodovaní v prejednávanej veci postupoval správne. Ani po podaní odvolania žalobcom nebolo zistené, že by prvostupňový súd vo svojom konaní a rozhodovaní pochybil. Odvolací súd sa stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukazuje (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu.

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy, alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona pri výkone verejnej moci

- a/ nezákonným rozhodnutím,
- b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení, alebo rozhodnutím o väzbe alebo
- d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak

- 1/ škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu,
- 2/ škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci,

3/ škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného ku dňu podania návrhu štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného ku dňu podania návrhu právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného od 01.01.2013 pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných prieťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prieťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prieťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 4 citovaného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 citovaného zákona, v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 19 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok), exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom do 15 dní od doručenia žiadosti, písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z.z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma.

Podľa § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúcie aj na podklade notárskych zápisníc, ktoré obsahujú právny záväzok a v ktorých je vyznačená oprávnená osoba a povinná osoba, právny dôvod, predmet a čas plnenia, ak povinná osoba v notárskej zápisnici s vykonateľnosťou súhlasila.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských komisií a zmierov nimi schválených.

Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvého stupňa nesprávne (retroaktívne) vychádzal z ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré podrobne upravuje podmienky, na základe ktorých možno usúdiť na vznik nesprávne úradného postupu v podobe prieťahov v konaní. Argumentácia súdu prvého stupňa je zrejmä z odôvodnenia jeho rozhodnutia, pričom sa netýka ustanovenia § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01.01.2013, ale v znení účinnom ku dňu podania návrhu. Preto tento odvolací dôvod odvolací súd považoval za nedôvodný.

To však neznamená, že súd prvého stupňa nemohol ako príklad uviesť právne významné okolnosti uvedené v ustanovení § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 1.1.2013, a to v kontexte skúmania, ktoré súd musí vykonať, aj keď sa pri posudzovaní otázky nesprávneho úradného postupu vrátane prieťahov v konaní pohybuje v právnom rámci danom mu ustanovením § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase vzniku zodpovednostného právneho vzťahu medzi účastníkmi konania.

Odvolací súd konštatuje, že v spornej exekučnej veci (vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou) nedošlo k sťažnostiam na prieťahy v konaní, k disciplinárnemu postihu sudcu v tejto súvislosti alebo k vydaniu právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva alebo Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý by prieťahy v konaní konštatoval.

V danom prípade nesprávny úradný postup mal spočívať v nedodržaní zákonnej lehoty stanovenej na rozhodnutie o zmene exekútora. Odvolací súd podporne poukazuje na závery Ústavného súdu SR v rozhodnutí IV. ÚS 606/2012, kde Ústavný súd SR okrem iného zdôraznil, že aj niekoľkokomesačná nečinnosť súdu nemusí zakladať porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Poukázal na to, že žalobca podával žiadosti o udelenie poverenia hromadne, teda zaťažoval súd v rovnakom čase väčším počtom podaní, a preto musel počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane súdu, ktoré spôsobilo, že o jeho žiadosti bolo rozhodnuté s určitým časovým odstupom, čo je ústavne akceptovateľné.

Taktiež je potrebné zdôrazniť, že žalobca neunesol dôkazné bremeno pri preukázaní vzniku škody, nakoľko nepredložil na súde relevantné dôkazy dokumentujúce skutočnú výšku tejto škody. Žalobca nepreukázal žiadnym spôsobom dôvody pre priznanie nemajetkovej ujmy, o ktorej tvrdil v žalobe. Ani jeden z dôvodov pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch žalobca ničím nepodložil a nepreukázal, a preto nemožno akceptovať ako dôvod pre takéto priznanie to, že neskorým ukončením procedúry exekučným súdom, mohlo dôjsť k zániku povinného, k zmareniu účelu konania pre stratu kontaktu s povinným alebo k insolvencii povinného, prípadne, že táto situácia si vyžadovala kroky smerujúce k zabezpečeniu vymožitelnosti pohľadávky a príslušenstva, pretože samotná žaloba tieto okolnosti udáva len ako možné riziká bez ich dostatočného podloženia a preukázania.

Nebola preukázaná ani príčinná súvislosť medzi postupom súdu prvého stupňa v predmetnej exekučnej veci (ktorý v zmysle vyššie uvedeného nie je možné považovať ani za prietahy v konaní) a eventúalným vznikom škody alebo nemateriálnej ujmy.

Taktiež nijakým spôsobom žalobca nepreukázal údajný stav trvania právnej neistoty, ktorá mala byť spôsobená tým, že súd prvého stupňa v exekučnom konaní nerozhodol v lehote 30 dní o návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora.

Odvolací súd k odvolacej námietke žalobcu ohľadne nedostatočného oboznámenia sa súdu s predloženým znaleckým posudkom poznamenáva, že výškou uplatneného nároku predstavujúceho majetkovú a nemajetkovú ujmu nebol dôvod sa zaoberať vzhľadom na to, že nebol preukázaný základ nároku, vznik škody. Navyše treba uviesť, že žalobcom predložený Znalecký posudok č. 1/2014 nevychádzal pri výpočte škody z tejto konkrétnej právnej veci, pričom znalci sa v závere nenáležite vyjadrovali k právnym otázkam.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v predmetnej veci sa súd zaoberal právnou otázkou, a to podmienkami zodpovednosti za škodu, ktorá bola spôsobená nesprávnym úradným postupom a vo vzťahu k tejto právnej otázke znalecký posudok nemôže byť vykonaný. Je len v kompetencii súdu, nie v kompetencii znalca, vec právne posúdiť. V prípade, ak súd dospeje k záveru, že tieto podmienky boli dané, až vtedy sa určuje výška škody, na určenie ktorej by bol znalecký posudok ako dôkaz potrebný.

Odvolacia námietka žalobcu ohľadom neoboznámenia sa prvostupňového súdu so znaleckým posudkom len indikuje záver o vážnych pochybnostiach o tom, či sa žalobca s obsahom spisu, s napadnutým rozsudkom a jeho odôvodnením vôbec oboznámil, a ak áno, tak je zrejmé, že v nedostatočnom rozsahu. V podanom odvolaní žalobca nielenže poukazuje na skutočnosti, ktoré nie sú obsahom spisu, mimo iných na návrh na prerušenie konania, ale navyše takmer vôbec nereaguje na závery súdu prvého stupňa v napadnutom rozsudku.

S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ ide o uznesenie č.k. 6C/231/2013-56 zo dňa 28. augusta 2014, týmto súd prvého stupňa zaviazal žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie vo výške 20 eur na účet Okresného súdu Stará Ľubovňa v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia a zároveň zaviazal žalobcu na zaplatenie súdneho poplatku za vyhotovenie rovnopisu podaní a ich príloh vo výške 3 eur na účet Okresného súdu Stará Ľubovňa v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

Po citácii ustanovení § 6 ods. 2, § 8 ods. 4, § 9 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov a položiek 7a, 20a Sadzobníka súdnych poplatkov poznamenal, že keďže predmetom konania je náhrada majetkovej škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, vyrubil žalobcovi poplatok za podané odvolanie podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v spojení s ustanovením § 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. vo výške 20 eur. Vzhľadom na to, že podanie účastníka bolo urobené elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, uložil žalobcovi v súlade s položkou 20a Sadzobníka súdnych poplatkov povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 3 eur za podanie, ktoré nie je návrhom na začatie konania.

Proti uzneseniu v jeho výroku o povinnosti zaplatiť súdny poplatok za odvolanie vo výške 20 eur podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci, alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Táto okolnosť vyplýva aj z dôvodovej správy k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z.z., v rámci ktorej novely bola vykonaná aj predmetná novela Zákona o súdnych poplatkoch. Okolnosť, že sa spoplatňujú žaloby, vyplýva aj z odôvodnenia pozmeňujúceho a doplňujúceho návrhu poslancov Národnej rady Slovenskej republiky. Žalobca v predmetnej veci podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu, pričom súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonom podliehajúcich súdnemu poplatku.

Táto okolnosť vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 39/2007 z 29.03.2007, ktorého vyplýva, že za súdne konania, ktoré nie sú uvedené v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov), sa súdne poplatky nevyberajú; v takomto prípade poplatková povinnosť nevzniká a analogické určenie výšky súdneho poplatku neprichádza do úvahy.

V prílohe zákona č. 71/1992 Zb. (Sadzobník súdnych poplatkov) nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Žalobcovi bola teda v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch uložená povinnosť v prípade, kde ju nemal.

Použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na článok 59 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vylúčené, pretože podľa tohto ústavného článku, dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Ak je účastníkovi konania v rozpore so zákonom č. 71/1992 Zb. ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručenú v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v nadväznosti na článok 12 ods. 1, článok 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona.

Taktiež treba konštatovať, že podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch, z úkonov navrhnutých alebo za konanie začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012. V danom prípade bola žaloba žalobcom podaná pred 01.10.2012, teda konanie začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012, ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 145/1995 Z.z. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd uznesenie zrušil.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal podané odvolanie bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.). Preskúmal napadnuté uznesenie i konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 ods. 1, 3 O.s.p.. Bol teda viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, nad rámec ktorých nebol oprávnený, ani povinný rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmať. Výnimkou sú len prípadné vady konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Po takomto preskúmaní odvolací súd zistil, že nie sú podmienky pre potvrdenie, ani pre zmenu uznesenia, pretože toto je nepreskúmateľné. V tejto súvislosti treba uviesť, že opravným prostriedkom nebol napadnutý výrok uznesenia súdu prvého stupňa, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 3 eur za vyhotovenie rovnopisu podaní a ich príloh. V tomto výroku uznesenie súdu prvého stupňa nadobudlo právoplatnosť a nebolo oprávnením, ani povinnosťou odvolacieho súdu v tomto výroku rozhodnutie súdu prvého stupňa preskúmať.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je potrebné vždy hodnotiť ako odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, pretože tento nemá možnosť v odvolacom konaní reagovať na nepreskúmateľné závery súdu prvého stupňa, čím je zároveň daný dôvod na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Je pravdou, že s účinnosťou od 01.10.2012, a to zákonom č. 286/2012, ktorým bol novelizovaný zákon č. 145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch, ale aj zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, bola do Sadzobníka súdnych poplatkov - Prílohy zákona č. 71/92 Zb. zavedená položka 7a, ktorá sa vzťahuje na žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím, orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Žaloby v predmetných veciach boli podané 27.09.2012, teda pred účinnosťou predmetného zákona, avšak nemožno súhlasiť s názorom žalobcu uvedeným v odôvodnení jeho rozhodnutia, že z dôvodu, že konanie sa začalo pred 01.10.2012 (pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z.z.), nie je možné vyrubiť súdny poplatok, ak by v takomto konaní existoval úkon, ktorý je spoplatniteľný podľa predmetnej novely, t.j. zákon č. 286/2012 Z.z. a tento úkon by bol vykonaný už za účinnosti tohto zákona.

Rozhodujúcou okolnosťou je vyriešenie otázky, či položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa vzťahuje aj na odvolacie konanie, teda na odvolanie.

Súd prvého stupňa túto otázku nijakým spôsobom vo svojom rozhodnutí neodôvodnil, nezaoberal sa poznámkami vzťahujúcimi sa na položku 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v nadväznosti na poznámky k iným položkám Sadzobníka súdnych poplatkov a nijakým spôsobom nevysvetlil, akými úvahami sa riadil pri vyrubení predmetného súdneho poplatku.

Bude preto povinnosťou súdu prvého stupňa, aby sa dôsledne zamyslel nad aplikáciou položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v predmetnej veci vo vzťahu k odvolaniu žalobcu, dôsledne sa oboznámil s poznámkami k tejto položke, ako aj s poznámkami k ďalším položkám Sadzobníka súdnych poplatkov a pokiaľ dospeje k záveru, že v predmetnej veci existuje zákonný podklad pre vyrubenie súdneho poplatku aj za odvolanie podľa položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, bude musieť takéto rozhodnutie náležite odôvodniť.

Zatiaľ sa súd prvého stupňa nijakým spôsobom nevyporiadal s tým, že položka 7a Sadzobníka súdnych poplatkov sa vzťahuje na žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

Preto postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. odvolací súd uznesenie v napadnutom výroku zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Až po vykonaní naznačených právnych úvah a riadnom odôvodnení rozhodnutia, bude možné vo veci zákonne rozhodnúť v otázke poplatkovej povinnosti žalobcu, pričom je potrebné zdôvodniť, prečo by poznámka č. 3 k položke č. 1 Sadzobníka súdnych poplatkov sa mala vzťahovať aj na položku 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.